

**МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
БУДИНОК ВЧЕНИХ КІРОВОГРАДЩИНИ**

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Збірник наукових праць

№ 2 (26) 2020

Заснований у 2012 році. Виходить 4 рази на рік. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КГ № 781/378Р від 2012 р.

Засновник і видавець: Науково-дослідний центр інноваційних технологій (м. Кропивницький, Україна).

Тематична спрямованість видання: результати наукових, експериментальних і теоретичних досліджень з питань педагогічних, психологічних, філософських, історичних, філологічних, політичних, соціологічних, юридичних, економічних, технічних, медичних наук, соціальних комунікацій, інформаційних технологій.

Редакційна колегія:

Рижиков Вадим (гол. редактор) – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Бахов Іван – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Барно Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Бреньські Веслав – доктор, почесний доктор, професор МКА (Польща)
Голіченко Олександр – доктор, почесний доктор, професор МКА (Польща)
Невінчаний Віктор – директор Міжнародної академії інноваційних технологій (Україна)
Процаев Кирило – доктор медичних наук, професор (РФ)
Скловський Ігор – доктор філософських наук, професор (Україна)
Слонєвський Василь (відповідальний редактор) – доктор філософії (Україна)
Чернуха Надія – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Шостак Лілія – доктор економічних наук, професор (Україна)

Адреса для кореспонденції:

Міжнародна академія
інноваційних технологій
м. Кривий Ріг, проспект Перемоги, 48, 50102, Україна

Контактні телефони:

(098) 875-64-11; (050) 974-42-72;

Сайт: <http://mait.com.ua>

E-mail: innov_tehn@ukr.net

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори статей.

Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародної академії інноваційних технологій та Науково-дослідного центру інноваційних технологій (протокол № 16/05 від 16 травня 2020 року).

Підписано до друку 16.05.2020 р. Ум. друк. арк. 12,08. Зам. № 01213. Наклад 300 прим. Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman. Формат 60x84/16. ЦП «Компринт», Україна, 03150, м. Київ, вул. Предславинська, 28.

© Міжнародна академія інноваційних технологій, 2020

© Науково-дослідний центр інноваційних технологій, 2020

© Будинок вчених Кіровоградщини, 2020

ЗМІСТ

Від головного редактора.....	5
------------------------------	---

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Близнюк Н.М. Особливості формування особистості військовослужбовця у сучасних умовах розвитку суспільства.....	6
Бурлетова І.І. Інноваційні підходи до музичного виховання на основі української музичної культури.....	10
Вановська І.М. Сутність та значення патріотичного виховання студентської молоді для розбудови української незалежної держави.....	12
Возняк А.В. Використання міждисциплінарних зв'язків та інтегрованих форм в процесі формування професійних вмінь і навичок.....	18
Горбокоть Ю.В., Шкуропій Л.В. Бінарне заняття як засіб формування професійних компетентностей шляхом впровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій та використання міждисциплінарних зв'язків....	24
Густі І.І. Foreign language teaching curriculum in Ukraine	27
Домніч В.Г. Когнітивно-комунікативна модель удосконалення професійної культури мовної компетентності курсантів вищих військових навчальних закладів.....	34
Дубінченко Ю.М. Суть та значення використання практики системного підходу у військовій освіті сьогодення.....	37
Дубінченко Ю.М. Формування духовності в процесі підготовки офіцера в сучасних умовах реформування Збройних Сил України.....	40
Дубровіна І.В., Ковальковська І.І. Моніторинг якості освіти як складова європейського виміру педагогічної теорії та практики.....	44
Коршунова О.Р. Дидактичні ігри на уроках математики як засіб осучаснення навчального процесу та підвищення пізнавальної активності здобувачів освіти.....	49
Московчук Д.І., Московчук Л.М. Духовний розвиток дітей молодшого шкільного віку засобами краєзнавчих екскурсій до пам'яток національної сакральної архітектури.....	54
Непомняща Г.І. Підготовка майбутнього вчителя до використання інформаційних технологій у процесі навчання математики учнів початкової школи.....	60
Панасенко Елліна, Савенко Ольга Педагогічні умови проведення сюжетно-рольових ігор задля підвищення рівня комунікативних умінь у дітей старшого дошкільного віку.....	63
Петренко Т.М. Особливості педагогічного супроводу науково-дослідницької роботи студентів випускних курсів та шляхи вдосконалення навчально-дослідницької роботи студентів в умовах технічного коледжу....	68
Поліщук Т.П. Модель розвитку організаційної культури педагогічного колективу закладу професійної (професійно-технічної) освіти аграрного профілю.....	73

Рижиков В.С. Переформатування вищої військової освіти України на основі аналізу теорії та практики військової підготовки у Великобританії...	77
Сафонова І.О. Ціннісно-сміслові детермінанти виховання позитивної особистості.....	91
Соколіна О.В. Основні професійні якості офіцера збройних сил України...	97

ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ

Лехнер І.Г. The relationship between language, thinking and culture.....	99
---	----

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Вароди Н.Ф. Политическая оттепель на Закарпатье (1953-1964).....	103
---	-----

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Кравчук О.Ю. Національні інтереси в контексті модернізації системи забезпечення політичної безпеки країни.....	108
Мосора Л.С. Принцип відкритості у діяльності державного службовця.....	111

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Бовкунов В.В. Перспективи розвитку страхування в Україні: досвід зарубіжних країн.....	114
Щегоцька Н.М. Реформування туристичного збору: зарубіжний досвід та українські реалії.....	119

МЕДИЧНІ НАУКИ

Гула В.І., Сікора В.З., Семеноженко О.І., Сидоренко К.М. Ультраморфологічні зміни поверхневих мукоцитів стінки шлунка за умов клітинної дегідратації організму.....	124
--	-----

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

Ковальова А.М. Спортивні нормативи в активному туризмі.....	126
Старченко А.Ю., Левченко З.М. Дитячий фітнес, як один з шляхів формування здорової особистості дітей раннього дошкільного віку.....	131

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Крочак Л.В. Геймофікація в системі інноваційних технологій навчання...	135
Кубик Л.Я., Ляшенко В.Е., Щерба В.Ф. Англійська мова, як початковий інструмент у вивченні алгоритмізації та програмування.....	140

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	145
------------------------------------	-----

ORCID: 0000-0001-7235-6506

Лехнер І.Г.

аспірантка Університету Наук імені Етвеш Лоранда;
старший викладач кафедри філології
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Iona Lekhner

of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian
Hungarian College of Higher Education

THE RELATIONSHIP BETWEEN LANGUAGE, THINKING AND CULTURE

1. Introduction

In the course of my research, I review the main principles of cognitive semantics on the basis of the English and Hungarian scientific literature. The aim of the research is therefore to define the central concepts and to shed light on the connections between language, thinking and culture.

Cognitive linguistics began its conquest among language researchers of the United States in the 1970s and 1980s. Its foundations were laid by George Lakoff [1, 2, 3] Mark Johnson [1, 4, 3], Mark Turner [5] and Ronald Langacker [6, 7], who also extended the new theory of language to grammar. Subsequently, in the last two decades of the twentieth century, a number of foundations on language theory were published in English. With a small delay, there were also a large number of Hungarian linguists who enriched the community of theorists opposed to the excessive formality of structuralism. Around the turn of the millennium, several summary works were published in Hungarian.

2. The most important fundamentals of cognitive semantics

Below, I briefly summarize the most important fundamentals of cognitive semantics, relying on the above-mentioned works.

1) The background of the structuralist conception is the objectivist approach,

according to which the language user, i.e. the individual, can be excluded from the examination of the language system as a subjective factor. Cognitive linguists, on the other hand, place the speaker at the center, who is not only part of linguistic execution but also an active participant in the meaning-making process. Cognitive linguistics is thus a multidisciplinary science that connects language with human thinking and examines them together [1].

2) One of the most important basic principles of the cognitive paradigm is that the meaning of a concept is actually the same as conceptualization [8, p. 243]. It highlights the subjective nature of the meaning, suggesting that people may interpret reality differently. The meaning, then, is not the same as the totality of conceptual domains, but also depends on how conceptualization occurs. Physical experiences, cultural factors and contextual influences play a central role in the interpretation process. [8, p. 322].

3) The human mind is not made up of separate modules, but is rather of a holistic nature, in which we interpret the reality around us through cognitive processes. The process of interpretation can vary from individual to individual. From this we can conclude that the conceptualized reality may also differ depending on the individual's process of interpretation [9].

4) The philosophical basis of cognitive language theory is provided by the experiential approach, which places our experiences of the world around us at the center. Our primary experiences are formed through the interaction of our physical nature and the objects, processes and effects in our environment. These physical experiences also affect our thinking. This is called embodiment [10, p. 213].

According to this conception, language is the unity of system and use [11], the image of the entities of the world around us represented in our minds. Language has a dual function in the conceptualization process: on the one hand, we mostly express our existing knowledge through language, and on the other hand, we acquire new knowledge with its help. So language is both a means of expressing our knowledge of the world and a medium of cognition. To sum up, we can say that cognitive linguists examine the connections between thought, language, and culture, with particular

reference to the role of man in this triple system.

3. Linguistic relativity

When dissecting the connections between language, thought and culture, the concept of linguistic and thought relativity must be mentioned.

According to linguistic relativity, linguistic differences between cultures are not random, but have significance and consequences. The two main representatives of the theory are Edward Sapir and Benjamin Whorf, from whom the well-known name of the theory, the Sapir – Whorf hypothesis [12], derives. The most important pillar of this is that it presupposes a connection between the language and the culture of the language-speaking individual. A strong version of the theory emphasizes linguistic determinism, which means that language determines our thinking, linguistic diversity causes differences in thinking, and differences in thinking can be traced back to linguistic diversity [13, p. 182]. If this were the case, we would not be able to learn foreign languages, and we would be unable to translate between different languages due to the native language determinacy of our thinking. However, we experience that this is not the case, i.e. the theory of linguistic determinism is not correct [9, p. 36].

According to the weak version of linguistic relativity, certain aspects of a given language influence our non-linguistic behaviors, including our thinking [13, p. 182]. Numerous studies confirm the validity of the statement, yet doubts arise about the theory.

4. Conclusion

Lakoff – Johnson [3] introduces the concept of relativism in thinking, according to which it is argued that different use of metaphors causes differences in thinking. Based on this, the question arises: do nations that speak different languages actually think differently about the same concept? That is, do culture-specific differences cause cognitive differences in conceptualization? In other words, does the culture-specific variability at the level of metaphors lead to a difference in thinking, or does it merely color the expression system of a given language? In Lakoff – Johnson's [3] system, conceptual differences result in cognitive diversity. In this sense, linguistic

relativity lives on in Lakoff – Johnson’s conception.

List of literature used

1. Lakoff G., Johnson M. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.

2. Lakoff G. 1987. *Women, fire and dangerous things: What categories reveal about the mind*. Chicago: University of Chicago Press.

3. Lakoff G., Johnson M. 1999. *Philosophy in the flesh*. New York: Basic Books.

4. Johnson M. 1987. *The body in the mind*. Chicago: University of Chicago Press.

5. Turner M. 1987. *Death is the mother of beauty*. Chicago: University of Chicago Press.

6. Langacker R.W. 1987. *Foundations of cognitive grammar: Theoretical prerequisites*. Volume 1. Stanford: Stanford University Press.

7. Langacker R.W. 1991. *Foundations of cognitive grammar: Descriptive application*. Volume 2. Stanford: Stanford University Press.

8. Banózerowski J. 2000. *A nyelv és a nyelvi kommunikáció alapkérdései*. Budapest: ELTE, BTK.

9. Kövecses Z., Benczes R. 2010. *Kognitív nyelvészet*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

10. Kövecses Z. 2006. *Language, mind and culture*. New York: Oxford University Press.

11. Tolcsvai Nagy G. 2013. *Bevezetés a kognitív nyelvészetbe*. Budapest: Osiris.

12. Whorf B.L. 1956. *Language, thought, and reality: selected writings*. Cambridge, Mass.: Technology Press of Massachusetts Institute of Technology.

13. Fekete I., Pléh, Cs. 2008. *A nyelvi relativizmus és az idegrendszeri plaszticitás*. In Pléh, Cs. (szerk.): *A fejlődési plaszticitás és az idegrendszer*, Budapest: Akadémiai Kiadó, pp. 181–211.

ВІДОМОСТІ

ПРО

АВТОРІВ

Близнюк Наталія Михайлівна – молодший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії фінансового забезпечення військ Науково-дослідного центру Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Бовкунов Володимир Володимирович – здобувач освітнього ступеня «бакалавр», Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (м. Дніпро, Україна)

Бурлетова Ірина Ігорівна – викладач вищої кваліфікаційної категорії КВНЗ КОР «Богуславський гуманітарний коледж імені І.С. Нечуя-Левицького» (м. Богуслав, Україна).

Возняк Андрій Васильович – к.т.н., доцент, викладач Криворізького державного педагогічного університету та Автотранспортного коледжу (Автотранспортний коледж ДВНЗ "КНУ") (м. Кривий Ріг, Україна).

Вановська Інна Марківна – кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник лінгвістичного науково-дослідного управління Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Вароді Наталя Федоровіна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (м. Берегово, Україна).

Горбокось Юлія Вікторівна – викладач (економічні дисципліни) вищої категорії Лисичанського промислово-технологічного коледжу (м. Лисичанськ, Україна).

Гула Вікторія Іванівна – кандидат медичних наук, асистент кафедри морфології медичного інституту Сумського державного університету (м. Суми, Україна).

Густі Ілона Іштванівна – доктор філософії, доцент Кафедри філології Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (м. Берегово, Україна).

Домніч Валентина Григорівна – к.пед.наук, доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського Національного Університету (м. Київ, Україна).

Дубінченко Юрій Миколайович – науковий співробітник Науково-дослідного центру Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Дубровіна Ірина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова (м. Київ, Україна).

Кравчук Ольга Юріївна – кандидат політичних наук, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв, Україна).

Ковальковська Ірина Іванівна – магістр освітньої програми «Педагогічне дорадицництво» Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова (м. Київ, Україна).

Ковальова Алла Миколаївна – викладач вищої категорії, викладач-методист Запорізький гуманітарний коледж Національного університету «Запорізька політехніка» (м. Запоріжжя, Україна).

Коршунова Оксана Родіонівна – викладач першої категорії математики та інформатики Державного навчального закладу «Інгулецький професійний ліцей» (м. Кривий Ріг, Україна).

Крочак Людмила Володимирівна – магістр педагогічної освіти, старший викладач, викладач вищої кваліфікаційної категорії Уманський медичний коледж (м. Умань, Україна).

Кубик Лілія Ярославівна – викладач циклової комісії обслуговування комп'ютерних систем і мереж Відокремленого структурного підрозділу «Коледж телекомунікацій та комп'ютерних технологій Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна).

Левченко Зоя Михайлівна – викладач кафедри фізіології і патофізіології Сумського державного університету (м. Суми, Україна)

Лехнер Ілона Густавівна – аспірантка Університету Наук імені Етвеш Лоранда; старший викладач кафедри філології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II (м. Будапешт, Угорщина / м. Берегове, Україна).

Ляшенко Вікторія Емануїлівна – викладач англійської мови Відокремленого структурного підрозділу «Коледж телекомунікацій та комп'ютерних технологій Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна).

Московчук Дмитро Іванович – протоієрей, почесний академік Міжнародної академії інноваційних технологій (м. Кам'янець-Подільський, Україна)

Московчук Людмила Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський, Україна)

Мосора Лариса Степанівна – к.держ.упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (м. Івано-Франківськ, Україна).

Непомняща Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (м. Глухів, Україна).

Панасенко Елліна – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Київ, Україна).

Петренко Тетяна Михайлівна – викладач-методист, спеціаліст вищої категорії (економічні дисципліни) Лисичанського промислово-технологічного коледжу (м. Лисичанськ, Україна).

Поліщук Тетяна Петрівна – директор державного навчального закладу «Бердичівське вище професійне училище» (м. Бердичів, Україна).

Рижиков Вадим Степанович – доктор педагогічних наук, професор по кафедрі міжнародної економіки, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Савенко Ольга Олександрівна – студентка факультету педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна).

Сафонова Ірина Олексіївна - канд.пед.наук, доцент Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (м. Сєверодонецьк, Україна).

Семеноженко Олександра Іванівна – студентка групи МЦ.м.-904 медичного інституту Сумського державного університету (м. Суми, Україна).

Сікора Віталій Зіновійович – доктор медичних наук, професор кафедри морфології медичного інституту Сумського державного університету (м. Суми, Україна).

Сидоренко Катерина Миколаївна – студентка групи МЦ.м.-904 медичного інституту Сумського державного університету (м. Суми, Україна).

Соколїна Ольга Віталіївна – к.філос.н, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Старченко Анастасія Юрїївна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, старший викладач кафедри фізіології і патофізіології Сумського державного університету (м. Суми, Україна)

Шкуропїй Лариса Володимирівна – викладач (комп'ютерні дисциплїни) вищої категорії Лисичанського промислово-технологїчного коледжу (м. Лисичанськ, Україна).

Щегоцька Наталя – викладач фїнансових дисциплїн, завідувач відділенням, Вінницький технічний коледж (м. Вінниця, Україна).

Щерба Володимир Франкович – викладач Відокремленого структурного підрозділу «Коледж телекомунїкацій та комп'ютерних технологїй Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна)